

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

RESPUBLIKA KONFERENSIYA (ILMIY-AMALIY ANJUMAN) MAQOLA VA TEZISLAR TO'PLAMI: "MILLIY IQTISODIYOTNI BARQAROR SAQLASHDA "YASHIL IQTISODIYOT", "YASHIL MOLIYA", "YASHIL BUXGALTERIYA" VA ILG'OR MUHANDISLIK MAKTABLARINI ILMIY-AMALIY INTEGRATSIYALASHTIRISH DOLZARBLIGI"

Konferensiya maqola va tezislari to'plami

2025-YIL
30-MAY

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 445 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 11-martda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Omborxonada wms tiziminidan foydalanishni afzalliklari.....	16
G'ofurov Shoxjaxon Abdumajit o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Интеграция проектного офиса в корпоративную структуру строительной компании, работающей по ерс-контрактам.....	21
Махмудов Сардор Козим угли	
Investitsion muhit va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili	24
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li	
Tadbirkorlik faoliyati to'g'risidagi itimoiy-iqtisodiy qarashlar tahlili	27
Abduvohidov Behzod XXX	
Tijorat banklarida kredit portfelini boshqarishning asosiy yo'nalishlari.....	30
Jo'rayev Eldor Berdibekovich	
O'zbekistonda davlat budjetini kupaytirishda soliqlarni ahamiyati.....	34
Karimova Gulbahor Normurodovna	
Dunyo oziq-ovqat bozorining dinamik rivojlanishidagi o'zgarishlar, qiyinchiliklar va ularning yechimlari	36
Tolipova Baxtigul Farxodovna	
Исследование тепловых и диффузионных процессов при азотировании зубчатых колес в вакуумной среде	39
Жасурбек Юлдашбоевич Холмирзаев	
Axborot tizimlaridan foydalangan holda tashkilotni boshqarish bo'yicha qarorlar qabul qilishni takomillashtirish	49
Xujamova Shahrizoda Otabek Qizi	
Sanoat sektorida dekarbonizatsiya va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish strategiyalari	52
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Sanoat rivojlanishini ekonometrik modellash (Surxondaryo viloyati misolida)	56
Xalmuratov Zakirjan Mekkamovich	
"Yashil iqtisodiyot" – barqaror taraqqiyot omili.....	58
Lapasova Kamola Farhod qizi	
Umumta'lim maktablarida informatika fanini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	60
Raxmonov Baxtiyor Azzamovich	
"Makroiqtisodiy masalalarni yechishda matematik modellarning ahamiyati"	63
Abdiraimov Abbas Xolmurod O'g'li	
Moda marketingida iste'molchilarning ichki ehtiyojlari va xulq-atvoriga asoslangan yondashuvlar	67
Tuxtaeva Oydinoy Normamatovna	
O'zbekiston Respublikasida standartlashtirish siyosatida xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik tahlili	72
Raximov Ilyos Muydinovich	
Tijorat banklarida omonatlarni jalb qilishda mijoz sodiqligini oshirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar	75
Raximov Shoxrux Furqatovich	
Raqamli bank xizmatlarida sun'iy intellektdan foydalanishning istiqbollari va xavfsizlik masalalari	78
Erdonayev Aliqul Xalimovich	
Ta'minot zanjirini optimallashtirish yo'llari.....	82
Matkarimova Umida Alisher qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
The role of global value chains in international trade competition.....	85
Rakhmonova Dildora Ergash Qizi	
Электронная коммерция в узбекистане: государственные стратегии, технологический прогресс и барьеры развития.....	88
Махаммадалиева Муслимахон Шерали Кизи	

Modernization of the social protection system through digital technologies and innovative approaches.....	90
Abduzoirov Mukhiddin Umidjon ugli, Qudratov Inomjon Nemat ugli	
Tabiiy va sun'iy tolalar asosida qayta ishlangan mahsulotlarning texnologik sifati va iqtisodiy samaradorligi.....	93
Raximov Furqat Jalalovich	
Maishiy kimyo tovarlari B2B bozori uchun barqaror va yashil taqsimot modellarini ishlab chiqish.....	97
Ro'ziyeva Farzona Komiljon qizi	
Chakana savdo va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish orqali hududiy iqtisodiyotni rivojlantirish	102
Po'latova Sug'diyona Iskandar qizi, Abdullayev Firdavs Sanjar o'g'li, Ravshanova Muxtarama	
Zamonaviy shahar massivlarida xizmat ko'rsatish va boshqarishda "Aqlli shahar" konsepsiyasi	105
Ismailov Najmiddin Ilxamovich	
Germaniyaning ta'minot zanjirlarini boshqarish tajribasidan foydalanishni afzalliklari.....	108
Nuriddinov G'ulomiddin Ziyovuddin o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Ta'minot zanjirida CPFR texnologiyasi foydalanishni afzalliklari.....	111
Komilov Muhammad Yusuf Sardorbek o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Ta'minot zanjirlarini qo'llashda jahon tajribasi.....	115
Karimov Amirxon Anvarovich, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Sug'urtada investisiya faoliyatini tashkil etishni huquqiy asoslari	118
Suyunov Isomiddin Tilovkobilovich	
Yurtimizda amaldagi budjetlararo munosabatlar tartibi, hisobi hamda uning afzalliklari	122
Po'latov Tirkash Sotiboldiyevich	
Aholini ijtimoiy himoya qilish institutlari shakllanishining xorij tajribalari	127
Bobonov N.H.	
Способ организации продуктивной работы преподавателя и его влияние на результативность	131
Гулнора Казимова	
Literature is a reflection of the soul and culture of humanity	136
Sayidova Sayyora Yorikulovna	
Turizm infratuzilmasida transport xizmatlarini integratsiyalash: muammo va yechimlar	140
Vakilov Ruslan Tillabayevich	
Ekoturizm va madaniy meros obyektlariga tashrifni tartibga soluvchi huquqiy normalar	142
Sayfiddinov Sharofiddinxo'ja Najmiddin o'g'li	
Strategies for achieving sustainable growth through green economy transition.....	145
Umida Kakhramonova Gayratovna	
Buxoro viloyatida qishloq xo'jaligida suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar.....	149
Ro'ziyev Sobirjon Samatovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida mulkni qayta baholash va unga yetkazilgan moddiy zararni aniqlash.....	153
Xadjayev Kamoliddin Fazliddinovich	
Shahar aglomeratsiyasining sifatini ekologik va geologik mezonlar asosida kompleks baholash.....	155
Irgashev Shavkatbek Turdiyevich	
Sanoatda korxonalarining qayta tiklanuvchi energiya manbalari asosida barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlash	160
Qalandarova Gulshoda Nazirjon qizi	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida hududiy tengsizliklarni kamaytirish usullari.....	165
Ibragimov Baxrom Baxodirovich	
Tog' yon bag'rida joylashgan kon uymlarini ochiq usulda qazib olish xususiyatlari.....	174
I.T. Mislibayev, M.Sh. Ochilova	
Milliy iqtisodiyotda turizmning o'rni va rivojlanish imkoniyatlari.....	176
Xudoyberdiyeva Hilola Himmatovna	
China insurance market experience	178
Jumaboyev Akmal Sheraliyevich	

Tijorat banklarida moliyaviy resurslarning shakllanish manbalari.....	181
Tangirkulov Bekzod Boxadirovich	
Bank tizimida buxgalteriya hisobotlarida axborot texnologiyalarining roli va rivoji.....	185
Sodiqov Sanjar Saydullo o'g'li	
Samarali loyiha risklarini boshqarish: nazariya va amaliyot.....	189
Nosirova Gulira'no Abdulaziz qizi	
XXI-asrda Xitoyning iqtisodiy taraqqiyoti: sohaviy islohotlar, yutuqlar va muammolar tahlili.....	192
D.E.Qarshiyev	
Boshqaruv hisobining zamonaviy konsepsiyalarini joriy etish xo'jalik yurituvchi subyektlarda natijadorlikka erishishning muhim omilidir	195
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
Eksportga chiqariladigan mahsulotlar uchun zamonaviy qadoqlashning ahamiyati va tendensiyalari	201
Xidirov Shohrux Bobur o'g'li	
Усовершенствование подходов к управлению проблемными кредитами в коммерческих банках узбекистана	205
Улмасой Хусан кизи Ахмедова	
Sug'urtada investitsiya faoliyatini obyekt va predmeti	208
D.E.Qarshiev	
O'zbekistonda raqamli texnologiyalarning tadbirkorlik sohasida istiqbollari.....	211
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Sug'urtada anderryayting xizmatini xorij tajribasidan foydalanish	213
D.E. Qarshiev	
Важность проекта «умный город» в узбекистане	216
Акбаржон Иминов	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	218
Акбарjon Iminov	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobini takomillashtirishda tahlilning o'rni.....	220
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li, Shakarov Shahzod Sobir o'g'li	
Temir yo'l va intermodal transport tizimining rivojlanishi: investitsiyalar, xarajatlar va samaradorlik tahlili	226
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish uchun xorijiy investitsiyalarni jalb qilish ahamiyati.....	230
S.J. Yangiboev	
Korporativ boshqaruv va moliyaviy barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlik: davlat ishtirokidagi korxonalar misolida.....	234
Musurmonov Mehroj Murtaza o'g'li	
“Sanoat korxonalarida zamonaviy loyiha menejerining asosiy kompetensiyalar modelini ishlab chiqish”	238
Axmedov Daniyar Sabirovich, Valiyev Shamsiddin Eshpulatovich	
Turizmdagi shartnoma munosabatlari: turoperatorlar, turagentlar, turistik xizmatlar iste'molchilari	241
Ergasheva Iroda Ibrohim qizi	
“Разработка модели ключевых компетенций современного менеджера проекта в промышленных предприятиях”	243
Ахмедов Данияр Сабирович, Научный руководитель	
Xorijiy tajriba asosida o'zbekistonda oliy ta'lim akademik boshqaruvini takomillashtirish	249
Muxamedova Moxigul Xusanovna	
The role of international institutions in accelerating green finance	253
Qudratov Inomjon Nemat o'g'li	
Barqaror iqtisodiy o'sish sharoitida yashil innovatsiyalar va raqamli texnologiyalarni rivojlantirish	257
Xudayberdieva Dilnoza Egamberdiyevna	
Indicators and criteria of women's sustainable employment in the context of economic growth.....	262
Kholiyorova Shokhista Kahramon kizi	
Qishloq xo'jaligi sohasida “Salam” maxsus savdo shartnomalaridan foydalanish istiqbollari.....	267
Xoliyov Xomid	

Davlat xaridlarida kichik biznesning ortib borishi va uning umumiy tizimdagi o'rne	269
Majidov Nizom Baxramovich	
Davlat qarzlarini qaytarish mexanizmlarini takomillashtirish va tashqi xatarlardan himoyalash yo'nalishlari	273
Sayfutdinov Xasanboy Dilshodovich	
Xalqaro moliya institutlaridan investitsiyalarni jalb qilishning ahamiti	277
Tolibov Shoxrux Muminovich	
O'zbekiston respublikasining soliq salohiyati: 2024-yilda viloyatlar va Qoraqalpog'iston	280
Poyonov Otabek Abdiqaxxor o'g'li, Almardonov Muxamadi Ibragimovich, Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich	
Oliy ta'lim muassasalarida investitsiya muhitini boshqarishning institutsional mexanizmlari	283
Otaxanov Rasulbek Marks o'g'li	
Автоматизированное управление корпоративными расходами: стратегический подход и экономическая эффективность	286
Кахоров Абдумалик Рахматулло угли	
Повышающаяся значимость коренного изменения деятельности традиционных СМИ в реалиях освещения процесса построения нового Узбекистана	289
Салим Дониёров	
Raqamli transformatsiyaning mohiyati va bank sohasidagi ahamiyati	294
Kamolov Sardorbek Davlatjon o'g'li	
Деятельность международных финансово-кредитных организаций и перспективы развития сотрудничества с Республикой Узбекистан	299
Холикова Зарнигор Камолиддин кизи	
Budjet tashkilotlarining xarajatlar smetalarida davlat xarajatlarini moliyalashtirish tartibi va amal qilish holati	302
Abdurasulov Sardor To'liqin o'g'li	
Tijorat banklari tomonidan komplayens-nazorat tizimini rivojlantirish istiqbollari	307
Rustamov Sunnatillo Rustamovich	
Bank tizimi modernizatsiyasida innovatsion boshqaruv modellarining ahamiyati	310
Hamroyev Xurshid Jalilovich	
Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya	314
Turapov Bahromjon Alisher o'g'li	
O'zbekiston Respublikasida yashirin iqtisodiyotni qisqartirishga yo'naltirilgan davlatning siyosati, me'yoriy-huquqiy bazasi va iqtisodiy islohotlari	317
Xasanov Jaxongir Jamshidovich	
"Qurilish materiallari sanoatida innovatsion faollikni rag'batlantirish mexanizmi"	321
G'ulomov Ilhom Akramovich	
Legal foundations and challenges in the implementation of guarantees for foreign investors' rights	324
Alisherova E'zoza, N. Kh. Rakhmonqulova	
Innovatsion faollikni oshirish orqali qurilish materiallari sanoatida raqobatbardoshlikni ta'minlash	326
G'ulomov Ilhom Akramovich	
Soliq siyosatining inklyuziv rivojlanishni ta'minlashining huquqiy-me'yoriy asoslari	329
Hakimov Feruz Xurshid o'g'li	
Транснациональные корпорации и международное право: к формированию глобальных экономических норм через расширение правосубъектности	334
Хидоятов Бурхон Ғайрат ўғли, С.М. Адилходжаева	
O'zbekistonda yashirin iqtisodiyotning hozirgi holati va uni shakllantiruvchi omillar	338
Malikov Abdulaziz Toxirjon o'g'li, S.A. Zakirova	
Abxidjit Banerdji va Ester Dyuflo ilmiy qarashlarida kambag'allikni qisqartirish istiqbollari	343
M.E.Rajabboyev	
Transport va logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish orqali eksport samaradorligini oshirish	346
Kurbanova Ma'mura Abdukarim qizi	
Fond bozori vositasida iqtisodiyotni moliyalashtirishning usullari	350
G'aniyev Axrorjon Norboy o'g'li	
Davlat moliyaviy nazorati tizimida ichki audit xizmati faoliyatining amaliy jihatlari	354
Kuliyev Komil Shuxratovich	
Digitalization in economy	358
Razzaqov Jasur Xamraboevich, Yaqubov Matrasul Mavlonberdiyevich, Sabirova Nodira Komil qizi	

Sirkulyar iqtisodiyot tamoyillariga asoslangan yashil investitsiya strategiyalari.....	361
Hakimov Anvarjon Abdulloyevich	
Sun'iy intellekt yordamida quritilgan organik mevalar eksportida marketing strategiyalarini optimallashtirish.....	363
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Ziyorat turizmini rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish.....	372
Zaripov Toxirjon Yusufboy o'g'li	
Hududlarda ayollar bandligini ta'minlash orqali investitsion muhitni yaxshilash yo'llari.....	376
Imomova Kamola Novfal qizi	
O'ZBEKISTONDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI.....	381
Solikhova Dildora Alisher qizi	
SANOAT KORXONALARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: IQTISODIY SAMARADORLIK VA INNOVATSIYA BOSHQARUVI.....	384
Mansurova Sayyora Baxtiyor qizi	
O'ZBEKISTONNING IT-XIZMATLAR EKSPORTI GEOGRAFIYASI 2024-YIL NATIJALARI.....	387
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich	
TURIZM SOHASIDA MIJOZLAR SODIQLIGINI OSHIRISHDA MARKETING KOMMUNIKATSIYALARINING AHAMIYATI.....	397
Shaymanov To'liqin Mahmayusupovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA SOLIQ SIYOSATINING SAMARADORLIGI.....	400
Sheraliyev Nurbek Jumanazarovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TURIZMNING O'RNI: GLOBAL VA MAHALLIY TAHLIL.....	402
Xamdullayeva Gulhayo Ergash qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORT TARKIBINI YUQORI QO'SHIMCHA QIYMATLI MAHSULOTLARGA O'TKAZISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	404
Raximov Eshmurod Normuradovich	
EKSPORT FAOLIYATIDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	408
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi	
SIYOSIY ISLOHOTLAR VA GLOBALLASHUVNI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI.....	411
Xalilova Sevaraxon Alijon qizi	
MOLIYAVIY XIZMATLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA XALQARO TAJRIBA.....	414
Muyassarzoda Fayziyeva	
MILLIY MOLIYA BOZORI JORIY HOLATI TADQIQI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	417
Samadov Temur Oybek o'g'li	
ELEKTRON TO'LOV XAVFSIZLIGI: ZAMONAVIY TAHDIDLAR VA HIMOYA MEXANIZMLARI.....	421
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li	
MAMLAKAT MAKROIQTISODIY BARQARORLIGINI TAMINLASHDA TASHQI SAVDO SIYOSATINING O'RNI.....	424
Alimova Dilduzaxon Rustam qizi	
O'ZBEKISTONDA G'AZNACHILIK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI DAVLAT MOLIYASI BOSHQARUVINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	427
Tangrieva Farida Abdulkarimovna	
DEVELOPING TOURISM THROUGH VIRTUAL AND AUGMENTED REALITY TECHNOLOGIES.....	431
Olimov Davron Olimovich	
JAHON MOLIYA BOZORLARINING BARQARORLIGI VA INQIROZ XAVFI.....	433
Jalolov Umidjon Xudoyberdi o'g'li, Yegamberdiyev Shuxrat Satimbayevich	
РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В ПРОВЕДЕНИИ И СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ.....	436
Турсунбоева Нилуфар Отабековна	
ЭТНОПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КАЗАХОВ И УЗБЕКОВ.....	439
Айдарова Диана Смутуллаевна	

O'ZBEKISTONDA TURIZM XIZMATLARI EKSPORTINING IJTIMOY-IQTISODIY MEXANIZMLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	441
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li	

O'ZBEKISTONDA TURIZM XIZMATLARI EKSPORTINING IJTIMOIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti katta o'qituvchisi,
e-mail: baakmal7111@gmail.com

Annotatsiya. Tezisdagi O'zbekistonda turizm xizmatlari eksportining ijtimoiy-iqtisodiy mexanizmlari hamda rivojlanish istiqbollari yoritilgan. Xizmatlar eksportida turizmning o'rni, chegaraoldi va shopping-turizmning salohiyati, shuningdek raqamli transformatsiya jarayonlarining ta'siri tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari mamlakatda raqamli, tibbiy, gastronomik va ta'limiy turizm yo'nalishlarini rivojlantirish orqali eksport hajmini oshirish imkonini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: turizm xizmatlari, xizmatlar eksporti, raqamli eksport, chegaraoldi turizm, diversifikatsiya, iqtisodiy barqarorlik.

Abstract. The thesis examines the socio-economic mechanisms and development prospects of tourism services export in Uzbekistan. It analyzes the role of tourism in service exports, the potential of cross-border and shopping tourism, and the impact of digital transformation. The findings demonstrate opportunities to increase export volumes through the development of digital, medical, gastronomic, and educational tourism.

Keywords: tourism services, service export, digital export, cross-border tourism, diversification, economic stability.

Аннотация. В тезисе раскрыты социально-экономические механизмы и перспективы развития экспорта туристических услуг в Узбекистане. Проанализированы роль туризма в экспорте услуг, потенциал приграничного и шопинг-туризма, а также влияние цифровой трансформации. Результаты исследования показывают возможности увеличения объёма экспорта за счёт развития цифрового, медицинского, гастрономического и образовательного туризма.

Ключевые слова: туристические услуги, экспорт услуг, цифровой экспорт, приграничный туризм, диверсификация, экономическая устойчивость.

KIRISH

Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida xizmatlar sektorining eksportdagi ulushi tobora ortib bormoqda. Ayniqsa, sayyohlik xizmatlari global xizmatlar eksportida yetakchi yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Turizm tashkiloti (UN Tourism, 2023) ma'lumotlariga ko'ra, 2023-yilda xalqaro turistik xizmatlar eksporti hajmi 1,3 trillion AQSh dollarini tashkil etgan bo'lib, bu umumiy global xizmatlar eksportining 20 foiziga yaqinini egallaydi. Bu ko'rsatkich turizm sohasining nafaqat ijtimoiy, balki muhim iqtisodiy resursga aylanganini yaqqol namoyon qiladi.

O'zbekiston uchun ham turizm xizmatlarini eksport qilish – xomashyo eksportiga qaramlikni kamaytirish, iqtisodiyotni diversifikatsiyalash va yuqori qo'shilgan qiymatli xizmatlarni rivojlantirishda strategik vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Mamlakatda 2023-yilda 6,6 milliondan ortiq xorijiy turistlar tashrif buyurgan bo'lib, ularning qariyb 70 foizi yaqin xorijdan – Qozog'iston, Tojikiston, Qirg'iziston, Rossiya kabi mamlakatlardan bo'lgan (Stat.uz, 2024). Bu esa aynan mintaqaviy turizm oqimini xizmatlar eksportiga aylantirish imkoniyatlarining yuqoriligidan darak beradi.

Shu bilan birga, turizm xizmatlari eksporti nafaqat valyuta tushumlarini oshirishga, balki bog'liq tarmoqlarni – transport, umumiy ovqatlanish, chakana savdo, madaniy xizmatlar, raqamli texnologiyalar va ko'ngilochar industriyani rivojlantirishga ham turtki beradi. Bunda xorijiy sayyohning mamlakatda sarflagan har bir dollari iqtisodiyotda bir necha marotaba aylanadi va multiplikativ samaradorlik hosil qiladi (UNCTAD, 2023). Masalan, O'zbekiston Markaziy banki hisobotlariga ko'ra, 2023-yilda har bir xorijiy turistning o'rtacha xarajati 450–700 AQSh dollarini tashkil etgan bo'lib, bu xarajatlarning asosiy qismi xizmatlar ko'rsatish sohasiga to'g'ri kelgan (CBU.uz, 2024).

Yana bir muhim jihat – O'zbekiston geografik va madaniy pozitsiyasi jihatidan mintaqaviy xizmatlar markazi bo'lish salohiyatiga ega. Ayniqsa, chegaraoldi hududlar (masalan, Andijon–O'sh, Surxondaryo–Termiz–Xo'ja Bahouddin, Qashqadaryo–Qorabog', Buxoro–Charjo'y kabi yo'nalishlar) orqali sayyohlik va savdo oqimini birlashtirish orqali xizmatlar eksportini tizimli ravishda oshirish mumkin. Chegaraoldi shopping-turizm, oilaviy xizmatlar, tibbiy xizmatlar, ekskursiyalar, sog'lomlashtirish, kosmetologiya va xalq amaliy san'at mahsulotlari eksporti – xizmatlar sektorida eng yuqori potentsialga ega yo'nalishlardir.

O'zbekistonda turizm xizmatlari eksporti iqtisodiy barqarorlik va valyuta tushumlarini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. 2023-yil yakuniga ko'ra, bu ko'rsatkich 2,14 milliard AQSh dollarini tashkil etdi, bu esa pandemiyadan oldingi darajaga yaqinlashganini anglatadi (UNCTAD, 2023). Xorijiy sayyohlarning xarajatlari nafaqat to'g'ridan-to'g'ri turistik xizmatlarga, balki transport, umumiy ovqatlanish, chakana savdo va madaniy faoliyatlarga ham taalluqlidir.

So'nggi yillarda raqamli transformatsiya jarayonlari xizmatlar eksporti uchun yangi imkoniyatlarni ochmoqda. Raqamli turistik paketlar, onlayn bron qilish platformalari, virtual gidlik va AR/VR asosidagi kontentlar xorijiy sayyohlarga xizmat ko'rsatishning zamonaviy shakliga aylanmoqda. Bu jarayon orqali O'zbekistonda "raqamli eksport" modeli shakllanib, xizmatlar eksportining yangi bosqichi yuzaga kelmoqda.

Markaziy bank (CBU.uz, 2024) ma'lumotlariga ko'ra, bir nafar xorijiy turist O'zbekistonda o'rtacha 450 dan 700 dollargacha mablag' sarflaydi. Ushbu xarajatlarning 80 foizi turizmga bevosita bog'liq xizmatlar (mehmonxona, transport, gidlik, ovqatlanish, ekskursiya) ulushiga to'g'ri keladi. Qolgan qismi esa suvenirlar, bozor xaridlari, madaniy tadbirlarda ishtirok etish va tibbiy xizmatlar kabi boshqa yo'nalishlarni qamrab oladi. Bu esa turizm xizmatlari eksportining ko'p tarmoqli iqtisodiy ta'sir kuchiga ega ekanini ko'rsatadi.

Bundan tashqari, eksport daromadlari iqtisodiy tizimda multiplikativ ta'sir ko'rsatadi, ya'ni bir so'm yoki dollar bir necha bor aylanib, boshqa sohalarda ham iqtisodiy faollikni oshiradi. Ayniqsa, mahalliy ishlab chiqaruvchilarning (hunarmandchilik, oziq-ovqat, qishloq xo'jaligi) xizmat eksporti bilan bog'liq integratsiyasi yuqori iqtisodiy samaradorlikni ta'minlaydi.

O'zbekistonning turizm xizmatlari eksporti bir nechta asosiy segmentlarga bo'linadi. Har bir yo'nalish xorijiy sayyohlarning xarajatlariga bevosita ta'sir ko'rsatib, eksport daromadlarini oshirish imkonini beradi.

Mehmonxona va turar joy xizmatlari. Xorijiy sayyohlar eng ko'p xarid qiladigan xizmatlar – turar joylar hisoblanadi. "Short-stay" turdagi mehmonxonalar, premium toifali xizmatlar va oilaviy mehmon uylari orqali xizmatlar eksporti kengayib bormoqda.

Transport va ekskursiya xizmatlari. Sayyohlarni kutib olish, shaharlararo tashish, ekskursiyalar va marshrutli turlar eksport xizmatlari orasida yetakchi o'rinni egallaydi. Bu yo'nalish sayyohlik agentliklari va ekskursovodlar orqali amalga oshiriladi.

Shopping-turizm va bozor xizmatlari. Chet ellik sayyohlar bozor xaridlariga katta e'tibor qaratadi. Xalq amaliy san'ati, zargarlik, gilamchilik va milliy kiyimlar eksport xizmatlarining muhim tarkibiy qismini tashkil qiladi.

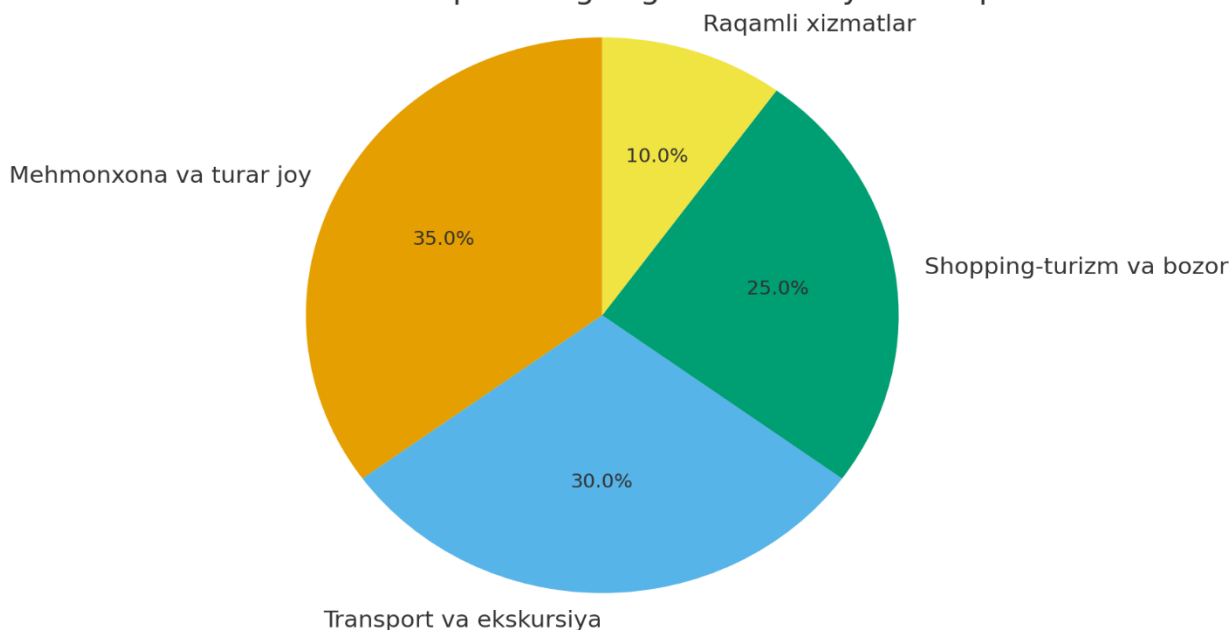
Raqamli xizmatlar. Sayyohlik ilovalari, onlayn bron qilish tizimlari, virtual gidlik va AR/VR texnologiyalar yordamida xizmatlar eksporti yangi bosqichga o'tmoqda. Bu yo'nalish O'zbekiston uchun istiqbolli "raqamli eksport" shakli hisoblanadi.

Har bir segmentda xorijiy sayyohlarning ehtiyojlariga mos, yuqori sifatli va o'ziga xos xizmatlar taklif etilishi eksport salohiyatini oshirishning asosiy yo'li hisoblanadi.

Quyidagi rasmda O'zbekistonda turizm xizmatlari eksportining asosiy segmentlar bo'yicha shartli taqsimoti ko'rsatilgan. Ma'lumotlar 2023–2024-yillardagi sektorlar kesimidagi statistikaga asoslangan holda shakllantirilgan.

Turizm xizmatlari eksportining segmentlar bo'yicha taqsimoti

1-rasm. Turizm xizmatlari eksportining segmentlar bo'yicha taqsimoti (foizda)¹

O'zbekiston geografik jihatdan qator strategik chegaradosh davlatlar – Qozog'iston, Tojikiston, Qirg'iziston va Afg'oniston bilan bevosita tutashgan. Aynan ushbu chegaradosh hududlar turizm xizmatlarini eksport qilish uchun alohida imkoniyatlarga ega. 2023-yil statistik ma'lumotlariga ko'ra, mamlakatga tashrif buyurgan 10 milliondan ortiq sayyohning 70 foizi yaqin xorijiy davlatlardan kelgan (Stat.uz, 2024). Bu esa chegaraoldi xizmatlar eksportining katta salohiyatga ega ekanini ko'rsatadi.

Masalan:

– Surxondaryo viloyati Afg'oniston bilan yaqin. Bu hududda tibbiy urizm, bozor savdosi va ko'p tilli gidlik xizmatlari eksport salohiyatiga ega.

– Buxoro va Qashqadaryo chegaraoldi hududlarda oilaviy mehmon uylari va tarixiy ekskursiyalar eksport xizmatining asosiy manbaidir.

– Andijon va Farg'ona viloyatlarida esa Qirg'izistondan kelayotgan sayyohlar uchun savdo-sotiq, transport va xizmat ko'rsatish tarmoqlari eksportni tashkil etadi.

– Xorazm va Qoraqalpog'iston esa Tojikiston va Qozog'iston bozorlariga xizmatlar eksportini amalga oshirish uchun qulay logistika va yo'l infratuzilmasiga ega.

Bu hududlarda "cross-border shopping tours", ya'ni savdo maqsadida qisqa muddatli sayohatlar uchun mo'ljallangan xizmatlar to'plami (turpaketlar) tashkil etilishi orqali xizmatlar eksportini jadal rivojlantirish mumkin. Bundan tashqari, chegaraoldi turizm klasterlari orqali transport, ovqatlanish, tibbiy xizmatlar, ekskursiyalar va raqamli gidlik xizmatlari paket holida taklif etilishi iqtisodiy samarani oshiradi.

O'zbekistonning turizm xizmatlari eksportini oshirish istiqbollari mamlakat iqtisodiyotini raqobatbardosh xizmatlar sektori asosida rivojlantirish, mintaqaviy integratsiyani chuqurlashtirish va eksport geografiyasini kengaytirish bilan chambarchas bog'liq. Quyida turizm xizmatlari eksportini kengaytirishning eng dolzarb amaliy yo'nalishlari keltiriladi.

1. Shopping-turizmni qo'llab-quvvatlash

Xizmatlar eksportini oshirishda savdo va turizm integratsiyasi muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, chegaraoldi hududlarda Tax Free (QQS qaytarish tizimi) mexanizmini joriy etish xorijiy sayyohlarning xarid faoliyatini rag'batlantiradi. Shu bilan birga, chegirmali turpaketlar (bozor, hunarmandchilik markazlari, zargarlik salonlari, milliy mahsulotlar bilan bog'liq marshrutlar) orqali turistik xarajatlarni ichki iqtisodiyotda ko'proq saqlab qolish mumkin. Bunday yondashuv xizmatlar eksportini nafaqat valyuta tushumlari, balki ichki ishlab chiqaruvchilar bilan kooperatsiya orqali ham kengaytiradi.

2. Xizmatlar diversifikatsiyasini kuchaytirish

Turizm xizmatlarining eksport salohiyatini oshirish uchun tibbiy turizm, gastronomik turizm, ta'limiy turizm kabi yangi segmentlarni jadal rivojlantirish zarur. O'zbekistonning tabiiy iqlimi, milliy oshxona an'analari va tibbiy

¹ Muallif tomonidan tuzilgan

xizmatlar sohasidagi imkoniyatlari xorijiy mijozlar uchun jozibador bo'lib, bu yo'nalishlar eksportning yuqori qiymatli tarkibini shakllantiradi. Ayniqsa, tibbiy va wellness-turizm xususiy sektorni rag'batlantirish, klinikalar va sanatoriylarni xalqaro sertifikatlash xizmatlar eksportining yangi manbai bo'lishi mumkin.

3. Raqamli xizmatlar eksportini rivojlantirish

Raqamli texnologiyalar turizm eksportining eng istiqbolli yo'nalishidir. Shu maqsadda mobil ilovalar, onlayn gidlik platformalari, sun'iy intellekt asosidagi AI Travel Assistant xizmatlari orqali xorijiy sayyohlar bilan doimiy raqamli aloqani ta'minlash lozim. Bu yo'l bilan sayyohlarning xarid va xizmatlardan foydalanish tajribasi yaxshilanadi, xizmatlar eksporti esa real vaqt rejimida nazorat qilinadi. "Raqamli eksport" modeli orqali mamlakat xizmatlar eksporti geografik chegaralardan mustaqil shakllanadi.

4. Hududlar kesimida xizmatlar eksportini rivojlantirish

Turizm xizmatlari eksportini faqat markaziy shaharlar bilan cheklab bo'lmaydi. Har bir viloyat o'zining tabiiy, tarixiy va madaniy salohiyatiga mos ixtisoslashgan xizmatlar eksporti modelini shakllantirishi zarur. Masalan, Namanganda eko-turizm, Buxoroda tarixiy va ziyorat turizmi, Qoraqalpog'istonda etno-turizm yo'nalishlari uchun eksport markazlari tashkil etilishi maqsadga muvofiq. Bu esa hududlararo muvozanatni ta'minlab, mintaqaviy iqtisodiy faollikni kuchaytiradi.

5. Eksport statistikasi va monitoring tizimini takomillashtirish

Turizm xizmatlari eksportini samarali boshqarish uchun raqamlashtirilgan monitoring va hisob tizimi zarur. Hozirda xizmatlar eksportining aniq hajmini aniqlashda turli tashkilotlar o'rtasida ma'lumotlar tafovuti mavjud. Shu bois, soliq hisobotlari, bojxona statistikasi va turizm ma'lumotlar bazalarini integratsiyalash orqali yagona onlayn platforma yaratish lozim. Bu nafaqat eksport hajmini aniq hisoblash, balki har bir yo'nalish bo'yicha real vaqtda tahlil yuritish imkonini beradi.

Xizmatlar eksporti, xususan turizm xizmatlari eksportini rivojlantirish – O'zbekiston iqtisodiyotining yangi o'sish drayverlaridan biridir. Turizm xizmatlari eksportining kengayishi milliy iqtisodiyotda diversifikatsiyani chuqurlashtiradi, valyuta tushumlarini barqarorlashtiradi hamda mamlakatning xalqaro bozorlardagi raqobatbardoshligini oshiradi.

XULOSA

Ushbu jarayonni tizimli yondashuv asosida tashkil etish, xususan shopping-turizmni rivojlantirish, raqamli xizmatlarni eksport qilish, tibbiy va gastronomik turizm yo'nalishlarini kengaytirish, shuningdek, hududlar kesimidagi ixtisoslashgan eksport markazlarini yaratish orqali 2030-yilgacha xizmatlar eksporti hajmini kamida ikki baravar oshirish imkonini beradi.

Shunday qilib, turizm xizmatlari eksporti O'zbekistonning iqtisodiy barqarorligi, xalqaro nufuzini mustahkamlash va milliy brend sifatida tanilishining asosiy manbai bo'lib xizmat qiladi. Bu yo'nalishda davlat siyosati, xususiy sektor va ilmiy doiralar o'rtasida uzviy hamkorlikni yo'lga qo'yish kelgusi yillarda soha eksport salohiyatini sezilarli darajada oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining (2023). "Turizm sohasini kompleks rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-231-son qarori. Toshkent.
2. UN-Tourism (2023). World Tourism Barometer. Volume 21, Issue 6. United Nations World Tourism Organization, Madrid. <https://www.unwto.org>
3. UNCTAD (2023). International Trade in Services Report – Tourism Sector Analysis. Geneva: United Nations Conference on Trade and Development. <https://unctad.org>
4. Stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. (2024). "O'zbekistonda turizm xizmatlari eksporti statistik ko'rsatkichlari." <https://stat.uz>
5. CBU.uz – O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. (2024). "Sayyohlar xarajatlari bo'yicha to'lov balansi hisoboti." <https://cbu.uz>
6. UzbekTourism.uz – Turizm qo'mitasi rasmiy sayti. (2024). "Chegaraoldi turizm va xizmatlar eksporti bo'yicha ma'lumotlar." <https://uzbektourism.uz>
7. UNESCO Uzbekistan. (2023). "Cultural Heritage Preservation and Tourism Development Report." Tashkent Office. <https://unesco.org>
8. Bakhromov, A. A. (2024). "Turizm xizmatlari eksportida innovatsion marketingning roli." Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot, 1(5), 23–31.
9. Xalimova, F. N. (2022). "MICE turizmi: hududni innovatsion rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy vositasi sifatida." Arxiv ilmiy tadqiqotlar jurnali, 2(1), 40–46.
10. Kotler, P., Bowen, J. T., & Makens, J. C. (2010). Marketing for Hospitality and Tourism. 5th ed., Prentice Hall, New Jersey.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025-yil, may.

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
